

ik heb een droom

De Gashouwer 'Dag en nacht aan het werk'

TEKST NOOR HELLMANN FOTO JÖRGEN CARIS

"Je kunt jezelf trainen te dromen en je dromen vast te houden. Een tijdlang dacht ik door ze te analyseren veel over mezelf te weten te komen. Ik las er boeken over, deed cursussen en hield droomdagboeken bij. Ik disciplineerde mezelf 's nachts wakker te worden om een droom te noteren, vaak nog half slapend. Mijn droomaantekeningen heb ik een keer uitgebeeld voor een theaterproject, begin jaren tachtig. Ook bij Suver Nuver, het theatertrio dat we toen net hadden opgericht, hebben we weleens dromen gebruikt. Voor onze productie 'Nachtwerk' hadden we ons voorgenomen de voorstelling eerst met z'n drieën te dromen. Dat bleek een frustrerend werkproces: mijn medespelers misten de discipline die ik had om te dromen en het leverde weinig artistiek interessant materiaal op.

Om dromen beter te leren duiden, ben ik *voice dialogue* gaan doen: een therapie waarbij je met alle stemmen in jezelf in gesprek gaat. Een droom is daar heel geschikt voor, want iedereen die erin voorkomt geef je een stem. Als je over een hond droomt kun je in die hond kruipen en voelen wat hij wil zeggen. Zo kwam ik erachter dat een droom mij duidelijk maakte dat ik mezelf aan het uitbuiten was. Omdat ik ging dromen om er voorstellingen van te maken was ik dag en nacht aan het werk. Dat vond ik wel mooi: een protestactie van mijn droom. Het was misschien ook wel luiheid: als ik in een creatieve crisis belandde, hoopte ik dat mijn dromen me eruit zouden helpen. Maar een probleem was dat ik ze vaak helemaal niet begreep. Ik ben er op afgeknapt omdat ik er eigenlijk weinig mee kon. Dromen wordt weleens poepen van de geest genoemd. Ik ga daar niet meer in roeren. De dromen die ik nu heb, over geld bijvoorbeeld, ontglippen me tegenwoordig.

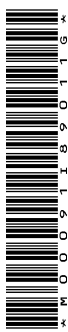
Geld interesseerde me nooit, maar nadat we Suver Nuver na 21 jaar moesten opheffen omdat de subsidie stopte, ben ik me erin gaan verdiepen. Ik had geen inkomen en wilde inzicht krijgen in het geldsysteem waarin we gevangen zitten. Het onderwerp bleek zo boeiend dat ik er theater over ben gaan maken. Ik heb voorstellingen over geld gespeeld in Amerika en dit voorjaar in Kenia. De voorstelling waarmee ik nu op De Parade sta is geïnspireerd door mijn Afrika-

avonturen. Je voelt je in Kenia als westerling voortdurend schuldig omdat je altijd om geld wordt gevraagd. In Amerika kon ik een voorstelling spelen in ruil voor een overnachting; in Kenia was ruilhandel alleen mogelijk met een blanke Brit. Ik onderzoek alternatieve geldsystemen die een betere balans tussen arm en rijk teweeg kunnen brengen, dat bezorgt me een geluksgevoel. Soms droom ik daarover en word ik wakker met het idee dat ik het licht heb gezien. Maar nee, het is geen materiaal meer voor theater."

Dette Glashouwer (1960) is theatermaakster en actrice. Ze maakt solovoorstellingen over geld. 'Dette goes to Africa' is te zien op De Parade in Den Haag, Utrecht en Amsterdam.

GLASHOUWER, DETTE - ACTRICE GEEN AGENDA/AANKONDIGING